

Blaznikovi večeri in drugi pomembni dogodki v letu 2014

Sreda, 15. januar 2014, Galerija Franceta Miheliča

Dr. France Megušar:

JE HIERONYMUS MEGIS(S)ER SLOVENSKE GORE LIST?

Dr. France Megušar, zaslužni profesor Univerze v Ljubljani in član častnega razsodišča Muzejskega društva Škofja Loka, je predstavil življenje in delo evropsko poznane poliglota in polihistorja Hieronima Megiserja (1554–1619). Živel in deloval je v časih, ko se je reformacija soočala s protireformacijo, kar je bilo usodno povezano tudi z negovanjem slovenske besede in njenim vgrajevanjem v evropski kulturni okvir. Hieronim Megiser je najbolj znan po štirijezičnem slovarju *Dictionarum quatour lingvarum* (nemški, latinski, slovenski in italijanski), ki ga je sestavil leta 1592. Slovenske besede je pridobil iz ustnih virov in besedišča slovenskih protestantskih piscev.

Dr. France Megušar. (foto: Aleksander Igličar)

Ob srednjeevropskem akcentu, ki ga je spremljal v vseh njegovih delih, pa ostaja njegovo biološko poreklo nedorečeno. Dr. France Megušar je v predavanju izpostavil in utemeljil, da bi bil veliki Hieronim Megiser lahko slovenske gore list.

Četrtek, 6. februar 2014, Sokolski dom

Predstavitev faksimila PRIMORSKE PREŠERNOVE ZDRAVLJICE 1944

V sodelovanju s Knjižnico Ivana Tavčarja Škofja Loka smo na osrednji občinski proslavi ob kulturnem prazniku predstavili faksimile *Primorske Prešernove Zdravljice 1944*, ki je izšla leta 1944 – kar je sicer razvidno že iz naslova – kot priloga časopisa *Triglavski odmevi*, glasila XXXI. divizije IX. korpusa NOV.

Škofjeloški oktet. (foto; Aleksander Igličar)

Vsebino in pomen *Primorske Prešernove Zdravljice 1944* sta v zanimivem pogovoru predstavila urednik **Alojzij Pavel Florjančič** in arhitekt **Tone Mlakar**, ki je leta 1944 v partizanski tiskarni Drago nad Cerknim vrezal tiskarske matrice za natis *Zdravljice*.

V kulturnem programu so sodelovali **Škofjeloški oktet**, pod vodstvom **Andreja Žagarja**, recitatorja **Tanja Jenko** in **Jure Svolfšak** in povezovalc večera **Marko Črtalič**.

Ob tej priložnosti je Filatelistično društvo Lovro Košir Škofja Loka v prostorih Osnovne šole Škofja Loka – Mesto pripravilo filatelistično razstavo *Pisana beseda na znamkah* filatelistov **dr. Janeza Cerkvenika**, **dr. Veselka Guština**, **Bojana Seška** in **Janka Štampflja**. Izdali so tudi priložnostno dopisnico z motivom akademske slikarke **Maje Šubic** in priložnostni poštni žig.

Petek, 21. marec 2014, Sokolski dom

Predstavitve PASIJONSKIH DONESKOV 2014/9

Na otvoritvenem večeru Dnevoev Škofjeloškega pasijona 2014 smo predstavili 9. številko zbornika *Pasijonski doneski*, ki jih je uredil **Alojzij Pavel Florjančič**. Osrednji del predstavitve je bila krstna izvedba *Pasijonske pesmi* skladatelja **Andreja Missona**, ki je objavljena v *Pasijonskih doneskih 2014/9*. Loški skladatelj Andrej Misson, profesor na Akademiji za glasbo v Ljubljani, je besedilo *Pasijonske pesmi* Jurija Dalmatina podložil pod protestantski napev *Sveti Paul v enim listi*. *Pasijonsko pesem* sta ob klavirski spremljavi skladatelja izjemno odpela **Maja Voje** in **Rok Kafol**.

Pred predstavitvijo je bilo 4. srečanje slovenskih pasijonskih krajev, z naslovom *Mladi in pasijon*. Ob koncu večera je bilo odprtje dveh razstav: akademska

slikarka **Jana Vizjak** je razstavljala cikel slik, posvečenih slovenski mistikini 19. stoletja Magdalenii Gornik, fotografinja **Tatjana Splichal**, ki je leta 2013 v Rimu razstavljala fotografije Škofjeloškega pasijona, pa si je za osrednjo temo razstave izbrala križ in njegovo globoko simbolno povezanost s človekom in naslovom *Kadar Te Srečam*.

Sreda, 26. marec 2014, Galerija Franceta Miheliča

Andrej Rant: STAROGRŠKI BOG PAN IN NJEGOVE EVROPSKE RAZLIČICE

Andrej Rant, upokojeni zobozdravnik in predsednik častnega razsoodišča Muzejskega društva Škofja Loka, je pred zborom članov društva v predavanju primerjal skoraj identične pustne običaje in maske cerkljanskih laufarjev ter pustnega festivala v Vijaneri (Španija) s starogrškim bogom Panom, drevesnim božanstvom, gospodarjem gozda in varuhom živine.

Maja Voje in Rok Kafol, za klavirjem skladatelj Andrej Misson. (foto: Aleksander Igličar)

Torek, 1. april 2014, Galerija Franceta Miheliča

Pogovorni večer s PISATELJEM VLADIMIRJEM KAVČIČEM, prejemnikom Prešernove nagrade 2014

Na pobudo **ddr. Marije Stanonik** smo v sodelovanju s Knjižnico Ivana Tavčarja Škofja Loka pripravili pogovorni večer s pisateljem **Vladimirjem Kavčičem**, ki je bil rojen leta 1932 v Podgori v Poljanski dolini.

O izjemno bogatem ustvarjalnem opusu pisatelja Vladimirja Kavčiča in njegovih zanimivih življenjskih izkušnjah, ki jih je bralcem sporočal prek svojih literarnih oseb, se je z njim pogovarjala njegova poljanska rojakinja ddr. Marija Stanonik.

Pogovorni večer je bil prvi javni nastop pisatelja Vladimirja Kavčiča po prejemu Prešernove nagrade 2014, zaradi tega je bil našega vabila izjemno vesel. Žal se je prekmalu izkazalo, da je bil to eden njegovih zadnjih

Vladimir Kavčič in ddr. Marija Stanonik. (foto: Aleksander Igličar)

javnih nastopov, saj je 22. julija 2014 končal svojo zemeljsko pot. Po večeru v Škofji Loki je bil podoben večer še v Krajevni knjižnici Žiri, pisatelj Vladimir Kavčič pa je bil tudi osrednji govornik na občinski proslavi ob dnevu državnosti v Škofji Loki, 25. junija 2014.

Iz spoštovanja do pokojnega pisatelja Vladimirja Kavčiča in v zahvalo, da se je odzval našemu vabilu, v tej številki *Loških razgledov* objavljamo celotno vsebino pogovornega večera.

Četrtek, 8. maj 2014, Pokrajinski muzej Koper

Predstavitve faksimila PRIMORSKE PREŠERNOVE ZDRAVLJICE 1944

V sodelovanju z Združenjem protifašistov, borcev za vrednote NOB in veteranov Koper ter Pokrajinskim muzejem Koper smo na predvečer dneva zmage v Koprju predstavili faksimile *Primorske Prešernove Zdravljice 1944*. Glavni organizator večera je bil **Boris Kralj**, predsednik koprskega združenja.

Za prazničen uvod predstavitve so poskrbeli pevke in pevci **mešanega pevskega zbora Maestral**, pod vodstvom zborovodje **Danijela Puklavca**. V nadaljevanju večera je urednik **Alojzij Pavel Florjančič** poudaril, da je bila izdaja partizanske *Primorske Prešernove Zdravljice 1944* leta 1944 širši javnosti praktično neznana.

Okoliščine izdaje Prešernove *Zdravljice*, ki so jo partizani pripravili ob 100-letnici njene prve objave, sta predstavila pričevalca **Dušan Fortič** in arhitekt **Tone Mlakar**, ki sta se srečala po dolgem času. Dušan Fortič, edini še živeči član glavnega štaba NOV, dolgoletni direktor RTV Slovenije in ustanovitelj ter vodja RTV Koper, je izpostavil kulturni pomen izdane *Zdravljice* za narodno zavest in pripadnost, ne samo partizanov, ampak vseh Primorcev, ki pod fašizmom niso smeli oziroma mogli izdajati slovenskih knjig. Poudaril je, da je bil med vojno za osvoboditev enako pomemben natis slovenske knjige kot strel iz partizanske puške. Ob svojem odhodu v partizane je s sabo vzel v rdeči ovitek vezane

Prešernove *Poezije*, ki jih je zvesto nosil vsa svoja partizanska leta, skupaj s puško in omiljeno partizansko zvezdo. Kot zanimivost je povedal, da je ob koncu tiskanja *Zdravljice*, ko je bila tiskarska matrica že iztrošena, zadnji odtis Prešernovega portreta naredil v svoje *Poezije*, ki so mu neprecenljiv spomin na partizanstvo. Omenjen odtis je objavljen tudi v faksimilu. Gospod Fortič je izrazil veliko hvaležnost, da je partizanska *Primorska Prešernova Zdravljica 1944* po 70-letih ponovno natisnjena.

Tone Mlakar, Alojzij Pavel Florjančič in Dušan Fortič na predstavitvi *Zdravljice* v Koprju.

(foto: Aleksander Igljčar)

Arhitekt Tone Mlakar, študent profesorja Jožeta Plečnika, scenograf slovenskih filmov *Na svoji zemlji* in *Kekec*, se je živo spominjal dogodkov izpred 70. let. Konec januarja 1944 se je partizanski tiskarni Drago pridružil na povabilo Dušana Fortiča, s katerim sta bila pred vojno sošolca na ljubljanski realki. Njegova prva zadolžitev je bila prav izdelava matric za *Zdravljico*. Slikar Dore Klemenčič - Maj je risbe narisal na »škrnicelj« in Mlakar jih je spretno prenesel na tiskarske matrice. Natisnjenih je bilo okrog 300 izvodov, ki so bili razposlani predvsem partizanskim enotam na Primorskem.

Sreda, 11. junij 2014, Sokolski dom

Predstavitve LOŠKIH RAZGLEDOV 60/2013

Navzoče sta ob izidu jubilejne 60. številke *Loških razgledov* nagovorila predsednik društva **mag. Aleksander Igličar** in župan občine Škofja Loka **mag. Miha Ješe**.

Vsebino nove številke *Loških razgledov 60/2013* sta predstavila urednica **Judita Šega** in eden od avtorjev **dr. Gašper Cerkovnik**, ki je v svojem prispevku spregovoril o treh korih cerkve v Crngrobu.

V kulturnem programu so nastopili pevci **vokalne skupine NOBILE**, ki jo sestavljajo Barbara in Mateja Volčič iz Reteč, Ema Igličar iz Godešiča, Tine Čarman iz Reteč in Marko Jenko iz Gorenje vasi pri Retečah.

Na koncu se je predsednik društva mag. Aleksander Igličar urednici Juditi Šega zahvalil za izjemno marljivo in vestno delo pri urejanju *Loških razgledov* od številke 54 do 60. Judita Šega je izrazila željo, da bi urednikovanje osrednje loške domoznanske publikacije prevzel nekdo drug. Izvršni odbor je njeno željo razumel in upošteval ter za novo urednico *Loških razgledov* imenoval **Marijo Lebar**, dosedanjo članico uredništva in dolgoletno direktorico loške knjižnice. Veseli smo, da bo Judita Šega še naprej članica uredniškega odbora in s tem v veliko pomoč novi urednici, ki ji je uspešno delo zaželel tudi predsednik društva.

Večer smo zaključili v prijetnem druženju na vrtu Sokolskega doma, od koder so čudoviti pogledi na Škofjo Loko in njeno okolico.

Sobota, 6. julij 2014, Srečanje Dobrodošli doma

Razstava dr. Tine Debeljak, književnik, prevajalec, literarni zgodovinar

Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, kot glavni organizator, je tradicionalno srečanje Dobrodošli doma v letu 2014 organiziral v Škofji Loki, ki je na prelepo julijsko soboto spominjala na sedemdeseta leta, ko je bil na Loškem gradu izseljeniški piknik.

Urednica Loških razgledov in eden od avtorjev dr. Gašper Cerkovnik. (foto: Aleksander Igličar)

Debeljakova vnuka Mojca in Ivan Vombergar ter pravnuka Simon in Mateja. (foto: Aleksander Igljčar)

V okviru srečanja smo v atriju Sokolskega doma pripravili razstavo fotografij o življenju in delu **dr. Tineta Debeljaka**, ki je s svojim delovanjem pustil pomemben pečat tako v svoji rodni Škofji Loki kot med izseljenci v Argentini. Fotografije sta prispevala Debeljakov vnuk **Marko Vombergar** in **Aleksander Igljčar**, likovno podobo pa je pripravila oblikovalka **Vida Igljčar**.

Razstava je bila zelo odmevna in dobro obiskana. V spremstvu loškega župana si jo je ogledala tudi predse-

dnica vlade RS **Alenka Bratušek**, ki smo ji ob tej priložnosti podarili jubilejno številko *Loških razgledov*.

Četrtek, 4. december 2014, Galerija Franceta Miheliča
SPOMINI NA ANTONIJO ŠIFRER,
GREGORČEVO MAMO IZ ŽABNICE

Mag. Matjaž Eržen, vnuk Antonije Šifrer, in njen sin Janez Šifrer. (foto: Aleksander Igljčar)

Zanimivo življenjsko pot **Antonije Šifrer** (1899–1985) sta v pogovoru predstavila sin **Janez Šifrer** in vnuk **Matjaž Eržen**. Med drugim sta se dotaknila dogajanj med 1. in 2. svetovno vojno ter njenega sodelovanja z dr. Pavletom Blaznikom in profesorjem Francetom Planino. Ves čas svojega življenja je bila dejavna na kulturnem področju. V 70.-tih letih ji je čas končno omogočil, da se je pričela intenzivneje ukvarjati z lokalno zgodovino in rodoslovjem,

njeno gradivo je bilo osnova za pripravo zbornika *Na robu pojoče ravnine*, ki ga je leta 2011 izdala Krajevna skupnost Žabnica.

Pogovor je bil dopolnjen s fotografijami, ki jih je pripravil **Peter Pipp**, član Izvršnega odbora Muzejskega društva Škofja Loka.